

RERUM NUPER
IN
REGNO SCOTIÆ

GESTARUM HISTORIA,

Seu verius Commentarius,

Causas, occasiones, progressus horum motuum breviter & perspicue proponens, simul cum synopsi concordia, quantum hætenus innotuit.

Excerptus ex scriptis utriusque partis scitu dignissimis, quorum primaria in Latinum sermonem nunc primum fideliter translata inseruntur.

Addita est Ecclesiæ Scotiæ ad Helveticas reformatas Epistola, quâ compendio res tota perspective exhibetur.

Per

IRINÆVM PHILALETHEN,

ELEUTHERIUM.

DANTISCI.

Anno Domini MD. C. XLI.

Colegio Univ. del Arzobispo

Christiano & veritatis studio- so Lectori. S. P.

*Rodit non ita pridem in lucem brevis narratio motuum presentium Scotiorum, deducta ad Kalend. Octobris anni trigesimi octavi post millesimum sexcentessimum: quae cum obviis multorum ulnis acciperetur & fidem datam efflagitarent importunitus: visum fuit eorundem motuum descriptionem continuare, quantum ex scriptis utriusque partis scitu dignissimis colligi posset: ut exteris rerum harum cognitione certa flagrantibus consuleretur quorum aures dubiis & vagis rumoribus pro relatorum indole haecenus repleta fuerunt. Quae in subitarium hoc xodiaqua relata sunt, amicis per modum epistolarum, obvio & sponte nato dicendi genere expedita, primitus destinabantur, quorum studio publici juris nunc sunt. Rudes commentarios, *ouuoyiv*, aut collectanea, non vero justam historiam conscribere auctori institutum unquam fuerat; neque alio quam commentarioli titulo succisivam hanc operam dignam judicavit, quicquid typographo & amicis contra visum sit, quorum culpam prestare non tenetur, si opus lemmatis dignitati usque quaque non respondeat.*

Quin conatus hic diversa hominum judicia subiturus sit, ac plures fortasse iudices & censores quam lectores inveniet, vix dubitandum erit: aliis nimiam festinationem & tantum non abortum incerto adhuc pane rerum exitu damnantibus, & expectandum

H I S T O R I A
 R E R U M N U P E R
 I N
 R E G N O S C O T I Æ
 G E S T A R V M.

T quæstionum quibus exagitur, & motuum qui hodie in Ecclesia & Regno Scotiæ fervent, solida habeatur cognitio; Notanda inprimis sunt ipsorum causæ, occasiones, initia, & quousque hæctenus progressum sit. Initia porro & causæ nequæ commodè percipi, nisi primum ostendatur, quæ fuerit Ecclesiarum Scotticarum ab initio reformatæ ibidem religionis legitima administratio, regni legibus & frequentium nationalium Synodorum constitutionibus sancita, & quibus quasi gradibus à disciplinæ puritate primitus receptæ recessum fuerit. Et quia accuratam Ecclesiæ Scotticæ historiam propediem prodituram spes est, summatim nunc ea solum tangam, quæ præsentibus controversiis lucem aliquam afferre possunt.

Postquam Deus mirabili sua dextra laboribus primorum reformatorum in Scotia, ~~Knoxii, Welloxi, Wintonii, &c.~~ benedixisset, religionique suæ primæ & Apostolica puritas restitueretur: cum omnes ex vicinorum malis experti essent, non diu conservari posse doctrinæ puritatem, nisi disciplinam Christianam ad regulam SS. scripturæ conformandi haberetur ratio; ideo omnes piorum Doctorum & aliorum conatus, eo tum tendebant, ut optima Ecclesiæ disciplina stabiliretur, Ecclesiis non minus necessaria quam murus civitati, quam castris val-

EPISTOLA

A B

ECCLESIIIS SCOTICIS

*Ad Helveticas missa, qua origo & progres-
sus motuum breviter ostenditur, usque ad
Kalendas Aprilis. 1640.*

EPISTOLA

A B

ECCLESIIIS SCOTICIS

Ad Helveticas missa, qua origo & progressus motuum breviter ostenditur, usque ad Kalendas Aprilis 1640.

Iteras vestras fratres in Domino plurimum honorandi 10 Januar. datas vertente Martio accepimus, cum Apographo Epistolæ mense ante Junio exaratae; ex quibus curæ esse vobis & cordi Ecclesiæ nostræ pacem & salutem percipimus, quod non modo nostræ incolumitatis ergo nos orare hortari pergitis; sed & apud eos qui gratia, & autoritate apud Regem pollent laborem operam & studium ad nos sublevandos interponere non gravamini. Debemus & hoc humanitati vestræ, quod adversariis temere fidem non adhibendam duxeritis, qui nos etiamnum calumniis operare, & sinistris rumoribus differre fatagunt. Quibus arctissimis benevolentiae vinculis nosita obstrinxistis, ut tanti beneficii memoriam nulla ætas, nulla oblivio delere possit.

Quod vero vos angere & cruciari scribitis tristi accepto nuncio, Regem Orthodoxum in subditos orthodoxos, eosque in sui defensionem arma parare; atque idcirco tantorum motuum totiusque controversiæ causas edoceri à nobis studiose exoptatis. Quæ quia in abdito non sunt reconditæ, sed in apri- co positæ sollicita investigatione non egent. Malorum etenim omnium fontes in Regni hujus & Ecclesiæ perniciem redundantes ex Episcoporum nostrorum Typho tyrannide & Heterodoxia certo certius